

تجلی اصل وحدت در کثرت در مرکز محله شهر اسلامی مطالعه موردی: میدان گاه عباسعلی شهر گرگان

حمیدرضا صارمی^{۱*}، کاظم تقی نژاد^۲، سیما پیری^۳

^۱ استادیار گروه شهرسازی دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

^۲ پژوهشگر دوره دکتری رشته شهرسازی دانشگاه آزاد بروجرد

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی منطقه‌ای، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۵/۱۱/۲۵

تاریخ دریافت: ۹۵/۰۷/۱۲

چکیده

جهان‌بینی توحیدی مبتنی بر اصول و ارزش‌هایی است که از طریق کالبد و معنا در ویژگی‌های شهر اسلامی، خط‌مشی‌هایی را برای تمام عرصه‌های زندگی بشر ترسیم می‌نماید. نقش مذهب در شهر اسلامی پررنگ‌تر از نقش‌های نظامی و اقتصادی است و شهر اسلامی می‌کوشد با تکیه بر اصل توحید و با وحدت بخشیدن بر پیکر عناصر گوناگون هنری، شکل و ماهیت خود را با حکمت اسلامی تطبیق دهد. محله در شهر اسلامی به عنوان تبلور فضایی شرایط اجتماعی-اقتصادی جامعه، از انسجام و همگنی خاصی برخوردار است و در مرکز ثقل آن عناصر عمومی محله گرد آمده‌اند. در این پژوهش با بررسی خصوصیات کالبدی و مفهومی به تحلیل تجلی اصل وحدت در کثرت عناصر پیرامونی میدان گاه عباسعلی که به عنوان مرکز محله- میدان، یکی از محله‌های قدیمی شهر گرگان پرداخته شده است. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی-تطبیقی است و معیارهای تجلی اصل وحدت و کثرت و همچنین ترکیب وحدت در کثرت بر مبنای معیارهای مرکز محله شهر اسلامی استخراج و در پایان این معیارها با روش تحلیلی-مقایسه‌ای، با مرکز محله-میدان، یکی از محله‌های قدیمی شهر گرگان تطبیق داده شده است. نتایج نشان می‌دهد طراحی و سامان‌دهی فضایی در این مرکز محله در پی تحقق بخشیدن به حکمت الهی با توجه به اصل وحدت و کثرت از طریق تعادل فضایی و توازن کالبدی صورت پذیرفته است.

واژگان کلیدی: وحدت، کثرت، محله، شهر اسلامی، میدان گاه عباسعلی گرگان.

A Studying on the principle of unity in diversity manifested in The Islamic understanding of city center neighborhood Case Study: Square Abbasali Gorgan city

Hamed Reza saremi *

Assistant Prof. Faculty of Arts and architecture, University of tarbyat modares, Tehran, iran.

* saremi@modares.ac.ir

kazem taghi nejad

Ph.D student in Urban Planning, Islamic Azad University of Boroujerd, iran.

Sima Piri

M.A. Student in Urban regional, Faculty of Arts and architecture, University of tarbyat modares, Tehran, iran.

Abstract:

Monotheistic world view is based on the principles and values, through the body and meaning in Islamic city features, portrays guidelines for all aspects of human life. The role of the religion in a muslim city is more prominent than the military and economic aspects and armed with the principle of Tawhid , an Islamic city is trying to unite the various elements of body of art, to reconcile with the nature of Islamic Philosophy. Neighborhoods in Islamic cities as the spatial crystallization of socio-economic conditions, hold specific consistency and homogeneity and general elements of the local public, gathered in its gravity center. In this study, through inspecting the physical and conceptual characteristics, we analysed the expression of the principle of unity in diversity of Abbasali Square surrounding elements as the center of the Square neighborhood, one of the old neighborhoods in Gorgan.

The research method is qualitative, comparative and analytical standards, as well as the combined expression of the principle of unity and multiplicity unity in diversity based on the criteria of the Islamic city center neighborhood, which at the end , these criteria through comparative and analytical method, matching with the Center Square neighborhood, one of the old neighborhoods of the city of Gorgan. The results show that the spatial design and organization of this center of neighborhood, seeks to realize the divine wisdom based on the importance of unity and diversity through the establishment of spatial and physical balance.

Keywords: unity, diversity, neighborhood, Islamic city, theabbasali square of Gorgan.